

Verantwoording

+

Handleiding

Natuurlijk rekenen

Groep 3 en 4

Versie aug '12

Auteur: J.G.Hensen
Onder auspiciën van Els Terlien en de VIDS

Inhoud

	Bladzijde
1 Inleiding	3
2 Wat is wat?	3
- leerlijn	
- leerobjecten	
- leerlijn	
- vaardigheden	
3 Didactische aanpak	4
4 Tweektaligheid	4
5 Invulling rekenonderwijs	
Huidige Nederlandse indeling	
Huidige Surinaamse indeling	
6 Lesorganisatie	6
Onderwijstijd	
Interne resultaten	
7 Leerlijn klas 1 geheel	9
Leerlijn klas 1 deel 1A	12
Leerlijn klas 1 deel 1B	14
8 Leerlijn klas 2	
Leerlijn klas 2 deel 2A	
Leerlijn klas 2 deel 2B	

Handleiding

1 Handleiding van deel 1A	16
- lesindeling	17
- studieplanner per week	20
- les ideeën	21
- handleiding bij het deel	22
- materiaallijst (moet worden aangepast)	27
- proefoverhoringen (komt later)	28
- overhoring	
2 Antwoorden (worden in een apart deel aangereikt)	
- lesindeling	17
- studieplanner per week	20
- les ideeën	21
- handleiding bij het deel	22
- materiaallijst (moet worden aangepast)	27
- proefoverhoringen (komt later)	28
- overhoring	
2 Antwoorden (worden in een apart deel aangereikt)	
3 Inhoud van deel 1B	29
- lesindeling	17
- studieplanner per week	20
- les ideeën	21
- handleiding bij het deel	22

- materiaallijst (moet worden aangepast)	27
- proefoverhoringen (komt later)	28
- overhoring	
2 Antwoorden (worden in een apart deel aangereikt)	
4 Handleiding van deel 2A	16
- lesindeling	17
- studieplanner per week	20
- les ideeën	21
- handleiding bij het deel	22
- materiaallijst (moet worden aangepast)	27
- proefoverhoringen (komt later)	28
- overhoring	
2 Antwoorden (worden in een apart deel aangereikt)	
3 Inhoud van deel 2B	29
- lesindeling	17
- studieplanner per week	20
- les ideeën	21
- handleiding bij het deel	22
- materiaallijst (moet worden aangepast)	27
- proefoverhoringen (komt later)	28
- overhoring	
2 Antwoorden (worden in een apart deel aangereikt)	

1 Inleiding

Natuurlijk rekenen is een nieuwe rekenmethode die op verschillende punten verschilt met de huidige methodes. Namelijk niet alleen de vorm en inhoud zijn verfrissend maar ook de didactische aanpak verschilt met de andere methodes. Zie didactische aanpak.

Maar het grote verschil is dat dit materiaal als CC (Creative Commons) gebruikt mag worden.

Althans onder de voorwaarden:

Naamsvermelding

Het materiaal mag niet commercieel gebruikt worden.

De bedoeling is dat er een wisselwerking ontstaat tussen de scholen en de auteur van dit boek om in te spelen op de situatie waar het materiaal wordt gebruikt. Jaarlijks zal het materiaal worden aangepast als daar behoefte voor is. Zo blijft het materiaal up to date.

In dit projectplan worden de leerlijnen van Nederland en van Suriname met elkaar vergeleken. Het materiaal moet uiteindelijk voldoen aan de Surinaamse kerndoelen. In het gehele proces is de interactie van de leerkrachten ter plaatse van groot belang. Zij moeten constant het proces mede bewaken op weg naar goede resultaten.

In deze handleiding vindt u enige tips voor bij de lessen maar ook de knipbladen.

De handleiding is niet compleet omdat dit, net als de methode zelf een groeiproces is.

2 Wat is wat?

In dit gedeelte geef ik aan wat ik onder bepaalde kernwoorden versta.

Wat verstaan we onder leerlijn, leerstofobjecten enz.

Hierdoor bereiken we dat een ieder weet waar we het over hebben.

Leerlijn

Er zijn verschillende leerlijnen.

Hier is de leerlijn rekenen beschreven.

Voor het kleuteronderwijs – waarvoor in Suriname, zover ik weet, nog geen leerlijn bestaat - is niet alleen uitgegaan vanuit de Nederlandse situatie maar vooral van nieuwe inzichten, om op een speelse manier de kinderen met rekenen in contact te brengen.

Een leerlijn geeft een richting aan waarlangs de leerling moet lopen om goed inzicht te krijgen in rekenen. De leerlijn is eigenlijk een aaneengesloten lijn van leerobjecten.

Leerobjecten

Een leerlijn bestaat uit leerobjecten.

De leerlijn “rekenen” heeft als leerobjecten: tellen, optellen, aftellen, vermenigvuldigen enz.

Vaardigheden

Onder vaardigheden verstaan we een aantal zaken, die de leerling in zijn schoolloopbaan moet gaan beheersen.

Voorbeelden hiervan zijn:

- omgaan met meetlat, knippen, plakken;
- grafieken kunnen lezen en maken;

3 Didactische aanpak

Voor het project rekenen waarin wij het rekenonderwijs willen aanpakken, is behalve de tweetaligheid ook een totaal andere didactische aanpak nodig.

Deze veranderde didactische aanpak is nodig, om de leerlingen meer enthousiast te krijgen voor het rekenen zodat zij de inhoud van de leerstof beter gaan begrijpen. **Niet** gekozen is voor tempodifferentiatie omdat dit in deze fase nog niet van groot belang is.

Vooraf het laatste vergt nogal wat van zowel docent als leerling. Wel kan de leerling doorwerken tot het einde van een hoofdstuk.

Een ander hoofddoel van ons project is het verhogen van het nuttig rendement van de leerstof die de leerlingen opnemen. Het kweken van intrinsieke- boven de expliciete motivatie. Nu blijkt dat veel leerlingen de opdrachten niet begrijpen wat ze moeten doen en hierdoor afhaken en een achterstand oplopen.

De leerstof die in het eerste deel van het jaar wordt aangereikt is in de tweede helft van het jaar alweer verdampt.

De ‘onthoudboog’ van een jaar is te lang.

Vandaar dat we de leerstof van de leerlijnen per leerjaar nog eens splitsen.

De leerlingen krijgen dan twee maal de leerobjecten aangereikt zodat de tussenpauze ongeveer een half jaar wordt. Ook in de klassen 2 en 3 wordt voorgesteld om de leerstof zo in te delen.

Deel A behandelt in eerste instantie alle onderdelen.

Deel B komt hier weer op terug en geeft een uitbreiding daarvan.

Zo zal de leerstof beter bij de leerlingen “beklijven”.

In deel 1A gaan we tellen van 0 t/m 10 en in deel B komen we weer terug op tellen en worden de getallen uitgebreid t/m 20

Deel A moet eind februari behandeld zijn, zodat hier nog voldoende tijd is voor deel B.

Het gebruiken van twee aparte deeltjes is ook gedaan voor de netheid en bruikbaarheid van het materiaal in dit deel van Suriname.

4 Tweetaligheid

Juist bij deze categorie kinderen, die voor het eerst naar school gaan, is het worden aangesproken in hun eigen taal van groot belang. Ze verstaan niet of slecht Nederlands en kunnen nog niet lezen. Het is dan ook niet alleen het recht dat een kind heeft om in zijn moedertaal onderwezen te worden maar ook een morele plicht om kinderen in hun eigen taal te onderwijzen. De verplichte taal Nederlands wordt niet thuis bij de kinderen gesproken en het is dan ook vreemd dat zij moeten leren rekenen met een Nederlandse uitleg die zij niet verstaan. In dit project wordt de uitleg van de rekenopdrachten voorzien van het Nederlands en een Inheemse taal. De tweede taal zal niet in het boek komen te staan vanwege de veelheid van moedertalen die in de dorpen worden gesproken. Door deze veelheid van moedertalen is het onwerkbaar om deze in de boeken te plaatsen. De leerkracht dient zoveel mogelijk de leerlingen aan te spreken in de taal die ze verstaan. Het aanspreken in hun moedertaal dient vooral in de eerste jaren gebruikt te worden. Naarmate de leerlingen in een hogere klas komen kan de hoeveelheid tweede taal accenten verminderd worden.

Een ander voordeel is dat de leerlingen door die tweede taal het Nederlands beter gaan onthouden. De vertaling van het woord staat in hun moedertaal al aangegeven.

5 Invulling rekenonderwijs:

Het rekenonderwijs in Suriname loopt van klas 1 t/m 6 van het PO. Hiervoor zitten twee kleuterklassen. Zie handleiding voor de kleuterklassen A en B.

Kleuterklas A en B	Klas 1 en 2	Klas 3 en 4	Klas 5 en 6
Tellen voor kleuters Eenvoudige getallen Vergelijk de aantallen Wat is meer en wat is minder Schatten Klokkijken	Optellen Aftellen Vermenigvuldigen Tafels 1 t/m 5 + 10 Delen 2 t/m 5 Geld Schatten Meten Wegen Klokkijken hele en halve uren	Optellen Aftellen Vermenigvuldigen Tafels 1 t/m 10 Delen 1 t/m 10 Geld Meten Wegen Tekenen Oppervlakte Hoeken	Optellen Aftellen Vermenigvuldigen Tafels Delen Geld Procenten Oppervlaktes Volume Verhoudingen Meten Wegen Tekenen Worteltrekken Haakjes wegwerken Hoeken Schaal Oefenen cito toetsen

Lageronderwijs

Huidige Surinaamse indeling voor het eerste jaar:

Klas 1:

Rekenen werkboek 1 & 2 MINOV-BEIP afdeling Curriculumontwikkeling Paramaribo 2004, per jaar worden 8 werkboeken behandeld

- Boek 1 start met 5 instaptoetsen om rekenbegrippen te oefenen: tellen door middel van plaatjes, 1 bal kleuren, 2 vissen etcetera. Daarna komen de volgende onderwerpen aan bod:
- Waar zie je evenveel. Kleur evenveel. Maak evenveel
- Groepjes maken/ Gelijk verdelen/ Waar is meer, waar is minder? Teken meer, teken minder
- Ieder hoofdstukje wordt afgesloten met een herhalingsblad en een toetsblad
- In boek 2 komen de volgende onderwerpen aanbod:
- Teken een rechthoek om meer, een kringetje om minder
- Teken/kleur 1 meer/minder, hetzelfde met 2 & 3
- Kleur de grootste rood, de kleinste blauw
- Waarvan heb je meer: kopjes of schotels?
- Kleur de langste/ zwaarste

- Aanvullen totdat er 5 voorwerpen te zien zijn
- Maak 2 groepen
- Zoek het plaatje bij het getal
- Ook hier weer herhalings- en toetsbladen om het hoofdstuk te eindigen

6 Lesorganisatie

Een vaste indeling van de lessen is raadzaam. Dit geldt vooral voor de eerste klas. De overgang van de kleuterklas naar klas 1 is al een grote stap. Eenzelfde ritme is dan, zeker in het begin wenselijk. Maar improvisatie is een verrijking van de lessen.

Vast moment

De vaste onderdelen zijn elke keer bij het begin van de lessen. Een kleine training van de sommen die op dat moment aan de orde zijn. Het zijn deze trainingstoetsen die een automatisme moet aanbrengen om snel sommen te kunnen maken. Deze momenten vervangen de vele rijtjes sommen die in andere methoden staan. Maar het niet doen van deze vaste momenten geven de leerling absoluut onvoldoende vastigheid in het hoofdrekenen en omgaan met de grondbeginselen van rekenen zoals optellen- aftellen enz.

De leerkracht geeft elke leerling een vel papier en laat steeds de cijfers 1 t/m 10 opschrijven. Hierna kunnen kleine optelsommen vlot achter elkaar worden gedoceerd.

De leerlingen schrijven alleen hun antwoord op. Na 10 sommen kijkt de leerkracht met de leerlingen gezamenlijk de sommen na. Eventueel kan er een score worden bijgehouden om een soort competitie aan te brengen. Ook kan de leerkracht het veranderen om in drie groepjes op het bord een wedstrijdje wie is het snelst in het maken van de sommen.

Hierna volgt een kleine introductie van de leerstof. Toch zijn de werkbladen zo gemaakt dat veel leerlingen zelfstandig door de stof kunnen gaan. De uitleg tijdens de lessen is zo gekozen dat dit maar een paar minuten vergt. Het gaat vooral om de uitleg van de voorbeelden die in het boek staan.

Mochten enkele kinderen het nog niet begrijpen en de overige wel, dan kan beter gekozen worden om de groep aan het werk te zetten en de andere kinderen individueel te helpen. De leerkracht dient een begeleidende rol te spelen. Aan het einde van een hoofdstuk moet eerst een proefoverhoring worden gegeven die ook gezamenlijk moet worden nagekeken. Op zich is het gezamenlijk maken van een proefoverhoring een goede didactische handeling omdat de leerlingen van elkaar kunnen leren.

Voor leerlingen die in het kleuteronderwijs geen rekenen hebben gehad zijn vooral de cijfers een probleem.

Wellicht is het goed om dan te starten met een aantal werkbladen uit het kleuterrekenboek.

De kinderen moeten de getallen hardop zeggen (akoestisch tellen) en met de vinger de schrijf beweging kunnen maken. De schrijfbeweging gaat van groot naar klein tot heel klein.

Deze schrijfbeweging moet voorafgaan voordat de kinderen de getallen ook daadwerkelijk gaan opschrijven. Een aantal kinderen zal nog geleerd moeten worden hoe een potlood goed moeten vasthouden.

Diagnostische toetsing

Interne controle op de resultaten

Elke school dient jaarlijks zijn resultaten te evalueren. Niet alleen of het beter of slechter gaat met hun/haar resultaten t.o.v. de andere scholen maar ook dient een nadere evaluatie te komen op welke punten de leerlingen beter of juist slechter hebben gescoord. Een begeleider moet hun hierin bijstaan. Deze begeleider moet, op een verantwoordelijke manier aangeven op welke onderdelen de leerkracht meer aandacht moet geven, of wellicht zelf een bijscholing krijgen in een andere didactische benadering.

Eigenlijk is een eind beoordeling te weinig en zou een halfjaarlijkse toetsing beter zijn om sneller te kunnen ingrijpen.

Uiteindelijk zijn de leerlingen die met een slecht resultaat toch door mogen gaan in het nadeel omdat zij de leerstof nog net niet doorhebben.

8 Leerlijn klas 1

Leerlijn klas 1 gesplitst in deel A en in deel B

Leerlijn Deel 1A

1 Getallen

Tijdstabel 25 uren

Tellen voor kleuters
Eenvoudige getallen

Categorie

Structuur van de telrij

Aspect

vooruit en achteruit tellen

Voorbeeld

1,2,3,..
3,2,1,
hoeveel boten
hoeveel kinderen enz.

2 Vergelijk de aantallen

Tijdstabel 10 uren

Meer en minder

Categorie

Vergelijken en ordenen

Aspect

vergelijken van iets

taartpunten
getallenlijn

Voorbeeld

waar meer of waar minder
kleur het grootste getal
kleur het kleinste getal
hoeveel punten gaan eruit
wat hoort waar.

3 Elementaire operaties

Tijdstabel 30 uren

Erbij, eraf en in groepjes

Categorie

Structuur van aftrekken

Aspect

evenwichtmodel onder de 10

splitsen onder de 10
in en uit

Ordenen

willekeurige figuren

willekeurige getallen

Voorbeeld

$9 - \rightarrow 2 =$ (anders
neerzetten)
 $10 = 6 + \dots$
korjaal met mensen die in
en uit stappen.
uit elkaar halen in kleinere
groepjes.
uit elkaar halen in kleinere
groepjes

4 Bewerkingen op papier of in praktijk

Figuren
Regelmaat
Spelenderwijs

Categorie

Structuren van elementaire
Bewerkingen

Aspect

tekenen en proefjes

getallen
tellen

Structuur van ruimte

vorm verschillen

Tijdstabel 10 uren

Voorbeeld

maken van kralenketting

domino

stemmen tellen

4 op een rij

Mens erger je niet

bouwen met een aantal
blokken

5 Tijd

Klokkijken

Categorie

Structuur van de klok

Aspect

hele uren

Interpretatie van tijd

Tijdstabel 10 uren

Voorbeeld

11 uur

Hoe laat ga je naar school.

leerlijn klas 1 deel B

1 Getallen

Eenvoudige getallen

Categorie	Aspect
Structuur van de telrij	vooruit en achteruit tellen

Tijdstabel 10 uren

Voorbeeld
10,11,12,13,..
13,12,11,
hoeveel boten
hoeveel kinderen enz.

2 Vergelijk de aantallen

Meer en minder

Categorie	Aspect
Vergelijken en ordenen	vergelijken van iets taartpunten getallenlijn volgorde
Ordenen	groepjes vormen

Tijdstabel 10 uren

Voorbeeld
waar meer of waar minder
kleur het grootste getal
kleur het kleinste getal
hoeveel punten gaan eruit
wat hoort waar.
verschillende tekeningen in
verkeerde volgorde
maak groepjes van 2, enz.

3 Elementaire operaties

Optellen
Aftrekken

Categorie	Aspect
Structuur van optellen	Getallen 1 t/m 20
Structuur van aftrekken	weegschaalmodel onder de 20 splitsen onder de 20 in en uit
Structuur van splitsen	willekeurige getallen
Structuur van opbouw van getallen	tientallen
Ordenen	verdelen in groepjes

Tijdstabel 30 uren

Voorbeeld
getallen niet groter dan 20

 $9 - \rightarrow 2 =$ (anders neerzetten)
 $10 = 6 + \dots$
korjaal met mensen die in en uit stappen.
uit elkaar halen van getallen.
 $15 = 10 + \dots$
 $17 = 10 + \dots$
maak groepjes van 5.

4 Bewerkingen op papier of in praktijk

Categorie

Aspect

Structuur van ruimte

vorm verschillen

Geheugen training

waar ligt waar
wat kost wat

Tijdstabel 20 uren

Voorbeeld

bouwen met een aantal
blokken
memorie
winkeltje spelen

5 Meten

Schatten

Categorie

Structuur van grootheid
en eenheid

Aspect

lengte

snelheid

inhoud

lengte

massa

Begrip tijd

tijdmeting

Tijdstabel 10 uren

Voorbeeld

hoeveel handen gaan in
jouw schrift.
Hoeveel stappen is het van
school naar jouw huis.
welk dier gaat het snelst
waar kan het meeste in
wie is het grootst
wat is zwaarder
verschillende tijdmetingen

6 Tijd

Klokkijken

Categorie

Structuur van de klok

Aspect

hele uren
tijdsbesef

Tijdstabel 10 uren

Voorbeeld

11 uur
's morgens, zon op.

Handleiding van deel 1A

1 Inhoud van 1A

- les ideeën
- handleiding bij het deel
- materiaallijst
- proefoverhoringen
- overhoring

2 Antwoorden (worden in een apart deel aangereikt)

1 Inhoud van 1B (Wordt ingevuld zodra deel 1B klaar is voor gebruik)

- les ideeën
- handleiding bij het deel
- materiaallijst
- proefoverhoringen
- overhoring

2 Antwoorden (worden in een apart deel aangereikt)

Lesindeling bij deel 1A

1 Tellen

Les blz Inhoud

1	1/6	Introductie van het vak en start van tellen. Vertellen systeem van pictogrammen. Tellen van dieren
2	7	Schrijven (oefenen) van cijfers; een lege lijst met aan het begin de cijfers 1 t/6 die ze overnemen
3	8	Schrijven (oefenen) van cijfers; een lege lijst met aan het begin de cijfers 1 t/6 die ze overnemen.
4	9,10	Tellen en invullen.
5	10,11	Vooruit en terug tellen.
6	12,13	Tellen met je vingers/ Trek een lijn
7	14	Knipbladen
8	15	Kleur het juiste aantal
9	16	Teken zelf
10	17	Vul het juiste getal in
11	18,19	Hoeveel zie je hier? Hoeveel kinderen zie je?
12	20,21	Hoeveel zaden? Hoeveel kinderen zijn er?
13	22,23	Hoeveel zie je? Kleurplaat
14	24,25	Vlag. Kleur zelf de vlaggen in de juiste kleuren.
15	26	Vul in
16	27	Hoeveel zie je?
17	28	Maak je eigen dobbelsteen
18	29	Gooi de dobbelsteen 6 keer en vul in wat je kreeg..
19		proef overhoring. (Handleiding komt later), Bespreking van de proefoverhoring
20		Overhoring tellen (handleiding komt later)

2 Getallen 7 t/m 10

Les blz Inhoud

1	30/32	Tellen 7 t/m 10
2	33	Verbind de puntjes
3	34	En nu jij
4	35,36	Getallen. Hoeveel zie je?
5	37	Vul in
6	38	Hoeveel mensen in de boot?
7	39,40	Digitaal tellen
8	41,42	Hagedis. Verzamelen
9	43	Hoeveel kruisjes zie je?
10		Proef overhoring 2 (handleiding komt later), Bespreking toets 2
11		Overhoring (handleiding, komt later)

3 Meer of minder

Les blz Inhoud

1	45,46	Wat is zwaarder? Wie of wat is meer?
---	-------	--------------------------------------

2	47,48	Maak even meer?
3	49,50	Wat is meer? Van klein naar groot
4	51	Van klein naar groot
5	52	Zet in de goede volgorde.
6	53	Trek de lijn.
7		Proefoverhoring, Bespreking van de proefoverhoring
8		Overhoring

4 Groepjes (54)

Les blz Inhoud

1	55	Ordenen groepjes van 2
2	56	Ordenen groepjes van 2
3	57	Gelijk verdelen
4	58,59	Verdeel in 2. Maak groepjes van 3
5	60,61	Groepjes van 2. Groepjes van 3
6		Proefoverhoring. Bespreking van de proefoverhoring
7		Overhoring

5 Sprongen (62)

Les blz Inhoud

1	63	Sprongen van 2
2	64,65	Sprongen van 3. Wat hoort er niet bij?
3		Proefoverhoring. Bespreking van de proefoverhoring
4		Overhoring

6 Optellen (66)

Les blz Inhoud

1	67	Hoeveel vogels
2	68, 69	Hoeveel vruchten, Dobbelstenen
3	70	Witte en zwarte blokken
4	71,72	Proef met twee dobbelstenen, Gooi weer twee keer met een dobbelsteen
5	73	Plus sommen
6	74	Plus sommen
7		Proefoverhoring. Bespreking van de proefoverhoring
8		Overhoring

7 Verdelen (75)

Les blz Inhoud

1	76	Hoeveel heb ik in mijn hand?
2	77,78	Wat blijft over?, Hoeveel noten in de bak?
3	79,80	Vul in, Hoeveel zwart, hoeveel wit?
4		Proefoverhoring. Bespreking van de proefoverhoring
5		Overhoring

8 Aftellen (81)

Les blz Inhoud

1	82	Eieren tellen
---	----	---------------

2	83	Tel de snoepjes
3	84	Tel de snoepjes
4	85	Kippen in het hok
5	86	Boodschappen
6	87	Min sommen
7	88	Min sommen
8		Gezamenlijk nakijken van de minsommen
9		Proefoverhoring. Bespreking van de proefoverhoring
10		Overhoring

9 Figuren (89)

Les blz Inhoud

1	90,91	Hoeveel blokken zie je? Vervolg hoeveel blokken zie je
2	92	Teken je eigen luipaard
3	93	Knip en zet je gordel dier goed in elkaar.
4	94	Teken het ontbrekend stukje.
5	95	Meet en je weet
6		Proefoverhoring. Bespreking van de proefoverhoring
7		Overhoring

10 Klokkijken 96

Les blz Inhoud

1	97	Klokkijken
2	98	Zet de wijzers goed 1
3	99	Zet de wijzers goed 2
4		Proefoverhoring. Bespreking van de proefoverhoring
5		Overhoring

Studieplanner per week voor 1A

Probeer dit schema aan te houden, maar een leuke les gaat voor.

Start oktober

Week bladzijde

- 40 1 t/m 11
- 41 12 t/m 17
- 42 18 t/m 26
- 43 27 t/m eind in deze week proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H1

November

- 44 30 t/m 37
- 45 38 t/m 43
- 46 Proefoverhoring + bespreking en eindoverhoring Hoofdstuk 2, 45 en 46
- 47 47 t/m 52

December

- 48 Op 3 dec St. Nicolaas iets heel anders, blz 53
- 49 Proefoverhoring + bespreking en eindoverhoring H3
- 50 Deze week vrijhouden voor achterstand weg te werken.
- 51 vakantie
- 52 vakantie

Januari

Week Bladzijde

- 1 55 t/m 61
- 2 Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H4, 63 t/m eind
- 3 Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H5, 67 t/m 69
- 4 70 t/m 74

Februari

- 5 Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H6, 76 t/m 78
- 6 79 en 80, proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H7
- 7 82 t/m 86
- 8 87 t/m eind in deze week proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H8

Maart

- 9 90 t/m 95
- 11 Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H9
- 12 97 t/m 99, Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H10
- 13 Einde deel 1A start met deel 1B

Lesideeën

Voor scholen die geen kleuterklas rekenen hebben gehad.

Schrijven van de cijfers

Kijk naar het kleuterklasboek en naar de klasgesprekken

Zoals schrijven van de cijfers in het zand, cijfers maken van stukjes enz.

Het opzoeken van het cijfer dat geleerd wordt en het zoeken van het bijbehorende aantal blokjes.

Wandcijfers

Voorals de kinderen voor het eerst kennismaken met cijfers is het van belang dat de eerste cijfers van 0 t/m 10 aan de muur hangen. Zo kunnen de kinderen steeds de cijfers zien. Op de wandplaat is naast het cijfer ook het woord van het cijfer in twee talen te zien plus het aantal voorwerpen wat bij het cijfer hoort.

Herhaling

Elke dag (2 à 3 minuten) oefenen van de cijfers, zowel omhoog als omlaag tellen.

Meer of minder

Eventueel liniaal gebruiken om meer en minder aannemelijk te maken.

Optellen

Herhaling

Elke dag (ca. 5 minuten) oefenen van de cijfers, zowel omhoog als omlaag tellen.

En optellen. Geef de kinderen een velletje papier en laat ze de cijfers 1 t/m 10 op schrijven.

Hierna leest u rustig en langzaam 10 sommen op. De kinderen moeten alleen de antwoorden opschrijven. Hierna leest u de antwoorden op. De kinderen kijken eerst hun eigen werk na. Later kunnen ze het werk van elkaar nakijken.

Doe dit elke dag aan het begin. Elke dag scherp houden en oefenen in snelheid. B.v. start langzaam en ga dan steeds iets sneller. Houdt daarbij goed de kinderen in de gaten of ze het kunnen volgen, zo kweek je competitie en leren de kinderen sneller rekenen.

Zie sommenbladen. Ga rustig voor de klas staan en lees steeds een 10-tal sommen op. (www.sommenmaken.nl).

Dobbelsteen

Geef de kinderen 1 à 2 dobbelstenen en laat ze gooien en de ogen tellen.

Gebruik rustig extra bladen om ze de sommen te laten maken.

Spelenderwijs leren werkt het best en het snelst.

Handleiding bij het deel 1A

1 Tellen

Icoontjes

Blz. 1 worden een vijftal icoontjes getoond.

De onderste icoon geeft aan dat de juf eerst het voorbeeld gezamenlijk maakt.

De andere icoontjes eerst even uitleggen, maar ga hier niet te streng mee om. Als de kinderen lekker doorwerken moet u ze gewoon door laten werken en alleen naar de kinderen gaan die het even niet begrijpen. Zelfstandig laten werken heeft de voorkeur.

In eerste instantie wordt aangeleerd hoe men de cijfers moet schrijven. Wellicht is in de kleuterklas al het nodige gedaan, zodat nu meer op de netheid van schrijven gelet kan worden.

Vooraf in het begin elke dag even oefenen met het opschrijven van de cijfers met het woord er bij. Elke les even 2 à 3 minuten voor het opschrijven van de cijfers.

Knip blad Cijferpuzzel

Als u niet het idee heeft dat de kinderen in een keer goed de cijfers kunnen knippen dan is het raadzaam om vooraf wat knip oefeningen te doen.

Blz. 39 en 40 digitale klok.

Vanwege de mobiel en de computer is het van belang dat de kinderen ook weten dat een elektronische 1 anders is dan de geschreven 1.

Vertel dat alle cijfers worden uitgebeeld met 7 verschillende Ledjes (soort lampje dat heel weinig stroom vraagt.)

3 Meer of minder

Meer of minder staat ook voor groter dan en kleiner dan. De tekens < en > zijn hier vervangen door de hefboom. In een latere klas worden de tekens < en > aangebracht.

U kunt dit hoofdstuk uitbreiden met nog een aantal proefjes. Gebruik hiervoor een liniaal als evenwichtsbalk en leg daaronder een potlood als evenwichtspunt.

Laat ze bepalen of een potlood zwaarder is dan een kleurenpotlood, of als een gum enz.

Bij de opdrachten “Maak even zwaar” moeten de kinderen zelf, door het bijtekenen evenwicht maken.

Bij “wat is meer?” gaat het speciaal erom dat de kinderen beseffen dat 5 meer is dan b.v. 3.

4 Groepjes

Bij het maken van groepjes is ook goed om proefjes erbij te doen.

Geef de kinderen een doosje lucifers en laat ze die in groepjes van 2,3,4 of 5 verdelen.

Eerlijk delen is dan het advies.

5 Sprongen maken

Bij sprongen maken wordt ingegaan om getal besef bij te brengen. Het gaat nu nog maar om de getallen 0 t/m 10. In deel 1B wordt geteld tot 20.

Laat de leerlingen ook goed de getallen tekenen.

Op blz 65 wordt als groepjes ook een ketting gebruikt, ook daar zijn steeds groepjes van witte

6 Optellen

Blz. 67 moeten de kinderen het aantal vogels tellen en neerzetten in het vierkant. Hierna moet het totaal worden geteld in de onderste vierkant.

Blz. 69. Worden de ogen van een dobbelsteen opgeteld. Op blz 71 wordt daar verder op ingegaan en krijgen de kinderen 1 a 2 dobbelstenen.

Blz. 73 en 74 staan de sommen die de kinderen zelfstandig kunnen maken. Dit zal een stuk sneller verlopen als u in elke les 5 minuten uittrekt en steeds groepjes van 10 sommen opleest en dat de leerlingen alleen het antwoord moeten invullen. Op de volgende pagina vindt u een bladzijde met sommen. U leest dus elke dag 10 sommen voor en na afloop leest u de antwoorden op. De leerlingen kijken het zelf na, ook kunt u de antwoorden door een andere leerling laten na kijken. Ook kunt u de blaadjes om de week innemen en hun cijfer noteren in het leerlingvolgsysteem. Zo ziet u welke leerlingen het door hebben en welke nog niet. Hieronder ziet u sommen tot en met zes. Start met deze sommen zodra u aan optellen toe bent.

Antwoordenblad:			
$3 + 3 = 6$	$2 + 3 = 5$	$2 + 2 = 4$	$2 + 3 = 5$
$1 + 2 = 3$	$2 + 1 = 3$	$2 + 2 = 4$	$2 + 1 = 3$
$1 + 1 = 2$	$1 + 3 = 4$	$1 + 1 = 2$	$1 + 2 = 3$
$3 + 2 = 5$	$2 + 3 = 5$	$1 + 3 = 4$	$2 + 1 = 3$
$2 + 1 = 3$	$1 + 1 = 2$	$2 + 1 = 3$	$1 + 1 = 2$
$2 + 3 = 5$	$2 + 3 = 5$	$1 + 1 = 2$	$3 + 3 = 6$
$2 + 1 = 3$	$3 + 3 = 6$	$3 + 1 = 4$	$2 + 3 = 5$
$1 + 3 = 4$	$3 + 3 = 6$	$1 + 1 = 2$	$3 + 3 = 6$
$2 + 2 = 4$	$3 + 1 = 4$	$1 + 3 = 4$	$1 + 3 = 4$
$1 + 1 = 2$	$2 + 3 = 5$	$1 + 1 = 2$	$3 + 1 = 4$
$2 + 1 = 3$	$3 + 3 = 6$	$2 + 3 = 5$	$2 + 1 = 3$
$2 + 2 = 4$	$2 + 3 = 5$	$1 + 3 = 4$	$2 + 2 = 4$
$1 + 3 = 4$	$2 + 1 = 3$	$2 + 2 = 4$	$1 + 3 = 4$
$2 + 1 = 3$	$2 + 3 = 5$	$2 + 3 = 5$	$2 + 1 = 3$
$1 + 2 = 3$	$3 + 2 = 5$	$1 + 1 = 2$	$1 + 1 = 2$
$2 + 1 = 3$	$2 + 3 = 5$	$2 + 2 = 4$	$1 + 2 = 3$
$2 + 3 = 5$	$3 + 2 = 5$	$2 + 2 = 4$	$2 + 3 = 5$
$2 + 3 = 5$	$1 + 3 = 4$	$3 + 1 = 4$	$2 + 2 = 4$
$3 + 2 = 5$	$2 + 1 = 3$	$2 + 3 = 5$	$1 + 2 = 3$
	$2 + 1 = 3$	$2 + 2 = 4$	$1 + 2 = 3$
$2 + 2 = 4$	$1 + 3 = 4$	$3 + 1 = 4$	$3 + 1 = 4$
$1 + 2 = 3$	$1 + 3 = 4$	$2 + 3 = 5$	$1 + 2 = 3$
$2 + 3 = 5$	$1 + 3 = 4$	$1 + 1 = 2$	$2 + 3 = 5$
$1 + 2 = 3$	$2 + 3 = 5$	$1 + 1 = 2$	$1 + 1 = 2$
$2 + 3 = 5$	$3 + 1 = 4$	$1 + 2 = 3$	$1 + 1 = 2$

Gemaakt met Sommenmaker.nl

Hieronder staan sommen tot en met 10

Oefen steeds met een tiental.

Antwoordenblad:

$2 + 2 = 4$	$5 + 4 = 9$	$4 + 5 = 9$	$6 + 6 = 12$
$2 + 3 = 5$	$6 + 5 = 11$	$5 + 4 = 9$	$1 + 3 = 4$
$3 + 3 = 6$	$6 + 3 = 9$	$2 + 6 = 8$	$2 + 2 = 4$
$4 + 3 = 7$	$1 + 3 = 4$	$4 + 5 = 9$	$1 + 5 = 6$
$4 + 3 = 7$	$5 + 2 = 7$	$3 + 5 = 8$	$5 + 2 = 7$
$4 + 6 = 10$	$5 + 1 = 6$	$3 + 3 = 6$	$2 + 1 = 3$
$4 + 4 = 8$	$5 + 6 = 11$	$2 + 6 = 8$	$5 + 4 = 9$
$3 + 4 = 7$	$5 + 3 = 8$	$2 + 3 = 5$	$3 + 6 = 9$
$1 + 6 = 7$	$5 + 6 = 11$	$2 + 4 = 6$	$2 + 5 = 7$
$4 + 1 = 5$	$3 + 2 = 5$	$6 + 2 = 8$	$6 + 5 = 11$
$6 + 4 = 10$	$6 + 3 = 9$	$3 + 2 = 5$	$3 + 5 = 8$
$1 + 3 = 4$	$2 + 6 = 8$	$4 + 3 = 7$	$4 + 3 = 7$
$5 + 4 = 9$	$2 + 3 = 5$	$5 + 1 = 6$	$2 + 2 = 4$
$4 + 4 = 8$	$6 + 6 = 12$	$5 + 4 = 9$	$4 + 6 = 10$
$5 + 4 = 9$	$5 + 2 = 7$	$3 + 2 = 5$	$4 + 4 = 8$
$5 + 3 = 8$	$4 + 3 = 7$	$5 + 4 = 9$	$6 + 5 = 11$
$6 + 3 = 9$	$6 + 1 = 7$	$6 + 2 = 8$	$1 + 3 = 4$
$5 + 4 = 9$	$3 + 6 = 9$	$6 + 3 = 9$	$1 + 3 = 4$
$1 + 3 = 4$	$1 + 2 = 3$	$1 + 4 = 5$	$5 + 5 = 10$
$4 + 5 = 9$	$4 + 4 = 8$	$2 + 1 = 3$	$6 + 6 = 12$
$5 + 5 = 10$	$2 + 6 = 8$	$4 + 4 = 8$	$6 + 1 = 7$
$3 + 1 = 4$	$1 + 6 = 7$	$6 + 5 = 11$	$3 + 4 = 7$
$1 + 1 = 2$	$3 + 5 = 8$	$2 + 1 = 3$	$5 + 2 = 7$
$2 + 5 = 7$	$2 + 4 = 6$	$1 + 2 = 3$	$5 + 4 = 9$
$6 + 6 = 12$	$2 + 3 = 5$	$3 + 3 = 6$	$2 + 5 = 7$

Gemaakt met Sommenmaker.nl

De sommen die voorbij de 10 gaan er even uithalen.

7 Verdelen

Bij dit hoofdstuk kunt u ook de leerlingen de opdrachten als proef laten uitvoeren.

Zo kunt u groepjes maken van twee en elk tweetal krijgt een aantal zwarte bonen, die ze gaan verdelen zoals in het boek staat.

8 Aftellen

Nadat u elke les bent begonnen met het schrijven van de cijfers en het oplezen van de optelsommen, kunt u nu overgaan op aftelsommen.

Hieronder ziet u de eenvoudigste en daarna de wat moeilijker.

Laat de leerlingen weer steeds alleen de antwoorden opschrijven en direct daarna nakijken.

Antwoordenblad:			
$3 - 1 = 2$	$3 - 1 = 2$	$3 - 2 = 1$	$2 - 1 = 1$
$2 - 2 = 0$	$1 - 1 = 0$	$2 - 1 = 1$	$3 - 2 = 1$
$2 - 1 = 1$	$3 - 2 = 1$	$3 - 1 = 2$	$3 - 3 = 0$
$3 - 3 = 0$	$2 - 1 = 1$	$3 - 1 = 2$	$2 - 2 = 0$
$2 - 2 = 0$	$2 - 2 = 0$	$3 - 1 = 2$	$2 - 1 = 1$
$2 - 2 = 0$	$3 - 1 = 2$	$3 - 3 = 0$	$3 - 2 = 1$
$1 - 1 = 0$	$1 - 1 = 0$	$3 - 3 = 0$	$2 - 1 = 1$
$2 - 2 = 0$	$3 - 1 = 2$	$2 - 2 = 0$	$3 - 1 = 2$
$3 - 1 = 2$	$2 - 1 = 1$	$3 - 2 = 1$	$2 - 2 = 0$
$3 - 3 = 0$	$3 - 3 = 0$	$3 - 1 = 2$	$1 - 1 = 0$
$3 - 2 = 1$	$3 - 3 = 0$	$2 - 2 = 0$	$3 - 2 = 1$
$2 - 1 = 1$	$2 - 2 = 0$	$1 - 1 = 0$	$2 - 2 = 0$
$3 - 1 = 2$	$3 - 3 = 0$	$3 - 3 = 0$	$1 - 1 = 0$
$3 - 2 = 1$	$3 - 1 = 2$	$3 - 3 = 0$	$3 - 2 = 1$
$3 - 3 = 0$	$3 - 2 = 1$	$1 - 1 = 0$	$1 - 1 = 0$
$2 - 1 = 1$	$1 - 1 = 0$	$3 - 1 = 2$	$1 - 1 = 0$
$3 - 2 = 1$	$3 - 2 = 1$	$2 - 1 = 1$	$2 - 1 = 1$
$3 - 3 = 0$	$1 - 1 = 0$	$3 - 1 = 2$	$2 - 2 = 0$
$3 - 2 = 1$	$2 - 1 = 1$	$3 - 1 = 2$	$1 - 1 = 0$
$3 - 3 = 0$	$2 - 1 = 1$	$1 - 1 = 0$	$2 - 2 = 0$
$3 - 2 = 1$	$1 - 1 = 0$	$3 - 2 = 1$	$1 - 1 = 0$
$2 - 1 = 1$	$3 - 1 = 2$	$3 - 1 = 2$	$2 - 2 = 0$
$3 - 3 = 0$	$3 - 2 = 1$	$2 - 2 = 0$	$1 - 1 = 0$
$3 - 3 = 0$	$3 - 3 = 0$	$3 - 1 = 2$	$3 - 3 = 0$
$3 - 1 = 2$	$2 - 2 = 0$	$2 - 2 = 0$	$2 - 1 = 1$

Gemaakt met Sommenmaker.nl

Antwoordenblad:

$10 - 9 = 1$	$9 - 6 = 3$	$6 - 2 = 4$	$7 - 4 = 3$
$10 - 1 = 9$	$5 - 2 = 3$	$9 - 4 = 5$	$6 - 6 = 0$
$4 - 2 = 2$	$4 - 3 = 1$	$9 - 8 = 1$	$10 - 4 = 6$
$7 - 2 = 5$	$8 - 8 = 0$	$10 - 3 = 7$	$7 - 6 = 1$
$5 - 4 = 1$	$7 - 2 = 5$	$4 - 2 = 2$	$2 - 1 = 1$
$6 - 5 = 1$	$10 - 4 = 6$	$5 - 3 = 2$	$2 - 2 = 0$
$6 - 6 = 0$	$8 - 8 = 0$	$9 - 5 = 4$	$10 - 4 = 6$
$6 - 2 = 4$	$6 - 2 = 4$	$10 - 2 = 8$	$10 - 9 = 1$
$6 - 4 = 2$	$6 - 1 = 5$	$8 - 4 = 4$	$10 - 2 = 8$
$8 - 3 = 5$	$4 - 1 = 3$	$7 - 1 = 6$	$4 - 4 = 0$
$6 - 5 = 1$	$8 - 2 = 6$	$9 - 8 = 1$	$6 - 6 = 0$
$9 - 8 = 1$	$6 - 1 = 5$	$10 - 8 = 2$	$7 - 6 = 1$
$4 - 2 = 2$	$9 - 7 = 2$	$9 - 3 = 6$	$8 - 1 = 7$
$5 - 2 = 3$	$7 - 6 = 1$	$6 - 4 = 2$	$8 - 7 = 1$
$10 - 10 = 0$	$10 - 10 = 0$	$5 - 3 = 2$	$8 - 6 = 2$
$3 - 2 = 1$	$7 - 4 = 3$	$6 - 3 = 3$	$7 - 4 = 3$
$10 - 3 = 7$	$8 - 6 = 2$	$10 - 8 = 2$	$6 - 3 = 3$
$10 - 3 = 7$	$8 - 8 = 0$	$2 - 1 = 1$	$7 - 1 = 6$
$7 - 1 = 6$	$10 - 5 = 5$	$6 - 4 = 2$	$7 - 4 = 3$
$4 - 3 = 1$	$9 - 4 = 5$	$8 - 3 = 5$	$5 - 2 = 3$
$10 - 2 = 8$	$8 - 7 = 1$	$8 - 5 = 3$	$10 - 4 = 6$
$7 - 5 = 2$	$4 - 2 = 2$	$4 - 4 = 0$	$8 - 5 = 3$
$10 - 8 = 2$	$4 - 1 = 3$	$2 - 1 = 1$	$8 - 8 = 0$
$7 - 3 = 4$	$8 - 3 = 5$	$7 - 5 = 2$	$7 - 5 = 2$
$7 - 1 = 6$	$4 - 2 = 2$	$10 - 2 = 8$	$8 - 2 = 6$

Gemaakt met Sommenmaker.nl

Tel de snoepjes

Bij deze opdracht moet u letten dat de leerlingen het aantal dat wordt opgegeten op de tweede streep moet staan. Het totaal – het aantal wat wordt opgegeten.

Bij Boodschappen doen op blz 86 moet u erop letten dat in de boodschappentas 5 voorwerpen gaan, de leerlingen moeten dus wel de boodschappen tellen. 2 gaan er naar links en 3 naar rechts.

9 figuren

In dit hoofdstuk moeten de leerlingen kunnen beschikken over een aantal blokken. Ze moeten de opdrachten die daar staan na kunnen bouwen.

Het natekenen van de jaguar is een andere techniek. Laat ze stippen aanbrengen op de bovenste tekening en die dan naar beneden brengen.

Het gaat er niet om of ze mooi iets kunnen natekenen maar of ze gebruik maken van de juiste hokjes.

Blz 95 is ook een praktische opdracht. U kunt dat uitbreiden met meer voorwerpen.

Laat ze zoveel mogelijk iets opmeten. Het gaat nu nog niet om de millimeters maar globaal om de centimeters.

10 Klokkijken

In klas 1 gaat het om de hele uren en het besef van vroeg en laat.

Materiaaloverzicht

Moet nog bijgewerkt worden!!

Onderdeel (vraag)	benodigdheden
2 ?	Schaar, lijm
3,5,7,9 enz	kleurpotloden
10 ? (4 op rij)	Vel met rondjes voor spel en vel met rondjes om uit te knippen, schaar, kleurpotloden.
...	Dobbelstenen, 1 steen per groepje van 2

Starttoets klas 1

De start toets voor klas 1 zal op dezelfde wijze moeten gebeuren als de eindtoets van kleuter B. Gaandeweg gaan de leerlingen over naar meer schriftelijk werk. Het eerste schriftelijk werk wordt dan ook de tussentoets van klas 1.

Inhoud deel 1B

Hoofdonderdelen

1 Tellen

2 Meer of minder

3 Ordenen

4 Stappen heen en terug

5 Optellen

6 Allerlei

7 Aftellen

8 Klokkijken

9 Op- en aftellen

10 Hoe zit het ook alweer?

1 Tellen

Te

- 1,0 Tellen tot en met 20
- 2,0 Kleur het juiste aantal
- 3,0 Hoeveel zie je?
- 4,0 Hoeveel zie je?
- 5,0 Terug tellen
- 6,0 Kleur het aantal kalebassen
- 7,0 Op welk getal staat de vogel?
- 8,0 Op welk getal staat de zeeschildpad?
- 9,0 Vul in
- 10,0 Wat gebruikt mamma op de kostgrond?
- 11,0 Maak de tekeningen af.
- 12,0 Het zijn weer die mieren!
- 13,0 Hoeveel zie je? Geef ze een kleur.
- 14,0 Tel en omcirkel het juiste nummer
- 15,0 Tel hoeveel
- 16,0 Wanneer ben je geboren?
- 17,0 Zet in de juiste volgorde
- 18,0 Groter en kleiner
- 19,0 Zorg voor je dieren
- 20,0 Even- en oneven nummers
- 21,0 Spelletjes
- 22,0 Kleurplaat 1
- 23,0 Kleurplaat 2

Werkbladen achter in het hoofdstuk

- 24,0 Proefwerk tellen

Overhoring tellen (Docenten handleiding)

2 Meer of minder

M+M

- 1,0 Wat is meer?
- 2,0 Maak evenwicht. Teken erbij.
- 3,0 Meeste punten
- 4,0 Welk getal is groter?
- 5,0 proef met evenwicht
- 6,0 proefwerk meer of minder

Overhoring Meer of minder (Docentenhandleiding)

3 Groepjes maken

Or

- 1,0 Hoeveel groepjes van 2 zijn er?
- 2,0 Groepjes van 3
- 3,0 Groepjes van 2, wat blijft over.
- 4,0 Groepjes van drie, wat blijft over.
- 5,0 verschillende groepjes 1
- 6,0 verschillende groepjes 2
- 7,0 Eerlijk de snoepjes en schrijf de som op.
- 8,0 Verdelen. Hoeveel blijft over?
- 9,0 Nummer van GROOT naar klein.
- 10,0 Proefje verdelen
- 11,0 proefwerk groepjes maken

Overhoring Groepjes maken (Docentenhandleiding)

4 Stapjes heen en terug

St

- 1,0 Stapjes van 2
- 2,0 Stapjes van 2 terug.
- 3,0 Stapjes van 3
- 4,0 Stapjes van 3 terug
- 5,0 Stapjes van 4
- 6,0 Stapjes van 4 terug
- 7,0 Stapjes door elkaar 1
- 8,0 Stapjes door elkaar 2
- 9,0 Proefwerk Stapjes heen en terug.

Overhoring Stapjes heen en terug (Docentenhandleiding)

5 Optellen

Ote

- 1,0 Optellen
- 2,0 Hoeveel zie je?
- 3,0 Hoeveel lucifers?

- 4,0 Tel ze bij elkaar 1
- 5,0 Tel ze bij elkaar 2.
- 6,0 Tel ze op 1
- 7,0 Tel ze op 2
- 8,0 Instappen
- 9,0` Konkoni heeft honger.
- 10,0 Sommen cirkels 1
- 11,0 Samen 10
- 12,0 Sommen cirkels 2
- 13,0 Vul in
- 14,0 Maak evenwicht
- 15,0 Samen 10
- 16,0 Hoeveel personen in de boot?
- 17,0 Hoeveel mensen moeten erbij 1?
- 18,0 Hoeveel mensen moeten erbij 2?
- 19,0 Wat is meer 1?
- 20,0 Wat is meer 2?
- 21,0 Maak evenwicht.
- 22,0 Even rekenen.
- 23,0 Maak de sommen af.
- 24,0 Wie koopt wat
- 25,0 Hoeveel in de knip
- 26,0 Hoeveel is het
- 27,0 Koopspel: koop en verkoop
- 28,0 Proefwerk 1
- 29,0 Proefwerk 2
- 30,0 Overhoring (Docentenhandleiding)

6 Allerlei

Me (wordt)Al

- 1,0 Spiegelbeeld
- 2,0 Blokkenspel 1 bovenaanzicht
- 3,0 Blokkenspel 2 zelf bouwen met zes stenen met voorbeelden
- 4,0 Blokkenspel 3 zelf bouwen met vier stenen zonder voorbeelden
- 5,0 Mango's plukken
- 6,0 Gaten in de muur
- 7,0 Meten en kleuren
- 8,0 Passen en kleuren
- 9,0 Driehoek en vierkant
- 10,0 proef meten 1 binnen
- 11,0 proef meten 2 binnen
- 12,0 proef meten 3 binnen
- 13,0 Grote en kleine voeten
- 14,0 proef meten 4 buiten
- 15,0 Vol of halfleeg
- 16,0 Hoeveel kan erin?
- 17,0 zij en boven aanzicht
- 18,0 Wie ziet wat

- 19,0 Knip en plak
- 20,0 Hoe zie je er uit
- 21,0 Allerlei
- 22,0 Teken na 1
- 23,0 Teken na 2
- 24,0 Hoe komt Riska thuis?
- 25,0 Geef de mango een pet
- 26,0 Proefwerk 1
- 27,0 Proefwerk 2
- 28,0 Overhoring (Docentenhandleiding)

7 Aftellen

Af

- 1,0 De slang
- 2,0 teken minder
- 3,0 Hoeveel boten 1 een eiland
- 4,0 Hoeveel boten 2 twee eilanden
- 5,0 Lucifers
- 6,0 Splitsen maar
- 7,0 Getallenlijn 1
- 8,0 Getallenlijn 2
- 9,0 Splitsen
- 10,0 Uitstappen
- 11,0 Wat is meer?
- 12,0 Maak evenwicht
- 13,0 Even doorbijten
- 14,0 Proefwerk aftellen 1
- 15,0 Proefwerk aftellen 2
- !6,0 Overhoring (Docentenhandleiding)

8 Klokkijken

Kl

- 1,0 Klokkijken 1
- 2,0 Zet de wijzers goed
- 3,0 Klokkijken 1
- 4,0 Klokkijken 2
- 5,0 Hoe laat is het?
- 6,0 Zet de wijzers goed
- 7,0 Proefwerk klokkijken
- 8,0 Overhoring (Docentenhandleiding)

9 Plussen en minnen

Pm

- 1,0 Hoeveel in de zak?
- 2,0 Hoeveel uit de kist?
- 3,0 Wat staat hier?
- 4,0 Hoeveel in de boot

5,0	Plussen en minnen
6,0	Splitsen 1
7,0	in en uit stappen
8,0	getallenlijnen
9,0	Darten (graag ook als spel)
10,0	Ringgooien (graag ook als spel)
11,0	Wat hoort bij wat?
12,0	Hoeveel blaadjes zijn weg
13,0	Hoeveel samen
14,0	Storm en de zon
15,0	Groeien en wegblazen
16,0	Los op raadsel
17,0	Lijnenspel
18,0	Splitsen 2
19,0	Wat gebeurt er?
20,0	Waar hoor ik thuis?
21,0	Maak evenwicht
22,0	Proefwerk Plussen en minnen 1
23,0	Proefwerk Plussen en minnen 2
24,0	Overhoring (Docentenhandleiding)

10 Hoe zit het ook al weer?

He

Deze lessen worden gemaakt in overleg met de docenten.
(Denk aan een les of 3 a 5

Totaal ca. 160 pagina's

Studieplanner per week voor 1B

Probeer dit schema aan te houden, maar een leuke les gaat voor.

Start februari

Week bladzijde

- 14 1 t/m 11
- 15 12 t/m 17
- 16 18 t/m 26
- 16 27 t/m eind in deze week proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H1

Maart

- 44 30 t/m 37
- 45 38 t/m 43
- 46 Proefoverhoring + bespreking en eindoverhoring Hoofdstuk 2, 45 en 46
- 47 47 t/m 52

April

- 48 Op 3 dec St. Nicolaas iets heel anders, blz 53
- 49 Proefoverhoring + bespreking en eindoverhoring H3
- 50 Deze week vrijhouden voor achterstand weg te werken.
- 51 vakantie
- 52 vakantie

Mei

Week Bladzijde

- 1 55 t/m 61
- 2 Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H4, 63 t/m eind
- 3 Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H5, 67 t/m 69
- 4 70 t/m 74

Juni

- 5 Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H6, 76 t/m 78
- 6 79 en 80, proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H7
- 7 82 t/m 86
- 8 87 t/m eind in deze week proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H8

Juli

- 9 90 t/m 95
- 11 Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H9
- 12 97 t/m 99, Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H10
- 13 Einde deel 1A start met deel 1B

Augustus

Klas 2

Leerlijn voor klas 2A

1 Getallen

De getallen 0 t/m 50

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Structuur van de telrij	vooruit en achteruit tellen	0,1,2 t/m 50. 50 t/m 0 Hoeveel boten Hoeveel kinderen enz.

2 Vergelijk de aantallen

Meer en minder

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Vergelijken en ordenen	vergelijken van iets taartpunten getallenlijn volgorde	waar meer of waar minder kleur het grootste getal kleur het kleinste getal hoeveel punten gaan eruit wat hoort waar. verschillende tekeningen in verkeerde volgorde

3 Elementaire operaties

Optellen
Aftrekken

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Structuur van optellen	getallen 1 t/m 50	$23 + 22 =$ $33 + \dots = 45$ getallen niet groter dan 50
Structuur van aftrekken Splitsen onder de 50	weegschaalmodel onder de 50 in en uit	$50 = 20 + \dots$ korjaal met mensen die in en uit stappen.
Structuren Structuur van splitsen	meerdere getallen willekeurige getallen	$15 + 25 + 3 =$ uit elkaar halen van getallen.
Structuur van opbouw van getallen	tientallen	$45 = 40 + \dots$ $45 = 50 - \dots$
Structuur van vermenigvuldigen	tafel van 2,3,4 en 5	

4 Bewerkingen op papier of in praktijk

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Structuren van elementaire Bewerkingen	tekenen en proefjes getallen tellen	maken van kralenketting domino stemmen tellen 4 op een rij
Structuur van ruimte	vorm verschillen	Mens erger je niet bouwen met een aantal blokken
Geheugen training	waar ligt waar wat kost wat	memorie winkeltje spelen

5 Tijd

Klokkijken

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Structuur van de klok	hele en halve uren tijd besef	11 uur. 10.30 uur 's morgens, zon op.
Structuur van: -de week en maand	Dagen van de week dagen in een maand	

6 Meten

Schatten

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Structuur van grootte en eenheid	lengte	hoeveel handen gaan in jouw schrift. Hoeveel stappen is het van school naar jouw huis.
Begrip tijd	snelheid inhoud lengte massa tijdmeting	welk dier gaat het snelst waar kan het meeste in wie is het grootst wat is zwaarder verschillende tijdmetingen

Leerlijn voor klas 2B

1 Getallen

De getallen 0 t/m 100

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Structuur van de telrij	vooruit en achteruit tellen tot 100	0,1,2,3 t/m 100 100 t/m 3,2,1, Hoeveel boten Hoeveel kinderen enz.

2 Vergelijk de aantallen

Meer en minder

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Vergelijken en ordenen	vergelijken van iets taartpunten getallenlijn volgorde	waar meer of waar minder kleur het grootste getal kleur het kleinste getal hoeveel punten gaan eruit wat hoort waar. verschillende tekeningen in verkeerde volgorden

3 Elementaire operaties

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Optellen Aftrekken Structuur van optellen	getallen 1 t/m 50 getallen 1 t/m 100	$23 + 22 =$ $53 + \dots = 85$ getallen niet groter dan 100
Structuur van aftrekken	weegschaalmodel onder de 100 Splitsen onder de 100 in en uit	$9 - \rightarrow 2 =$ (anders neerzetten) $80 = 60 + \dots$ korjaal met mensen die in en uit stappen.
Structuren Structuur van splitsen	meerdere getallen willekeurige getallen	$5 + 5 + 3 =$ uit elkaar halen van getallen.
Structuur van opbouw van getallen	tientallen	$45 = 40 + \dots$ $45 = 50 - \dots$
Structuur van vermenigvuldigen Structuur van delen	tafel van 2 t/m $5 + 10$ delen door 2,3,4 en 5	

4 Bewerkingen op papier of in praktijk

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Structuren van elementaire Bewerkingen	tekenen en proefjes getallen tellen	maken van kralenketting domino stemmen tellen 4 op een rij
Structuur van ruimte	vorm verschillen	Mens erger je niet bouwen met een aantal blokken
Geheugen training	waar ligt waar wat kost wat	memorie winkeltje spelen

5 Tijd

Klokkijken

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Structuur van de klok	hele en halve uren tijd besef	11 uur. 10.30 uur 's morgens, zon op.
Structuur van: -de week en maand	Dagen van de week dagen in een maand	

6 Meten

Schatten

Categorie	Aspect	Voorbeeld
Structuur van grootheid en eenheid	lengte	hoeveel handen gaan in jouw schrift. Hoeveel stappen is het van school naar jouw huis.
Begrip tijd	snelheid inhoud lengte massa tijdmeting	welk dier gaat het snelst waar kan het meeste in wie is het grootst wat is zwaarder verschillende tijdmetingen

Inhoud deel 2A

Hoofdonderdelen

1 Tellen

2 Optellen

3 Aftellen

4 Plussen en minnen

5 Vermenigvuldigen

6 Geldzaken

7 Meten

8 Klokkijken

Studieplanner per week voor 2A

Probeer dit schema aan te houden, maar een leuke les gaat voor.

Start oktober

Week bladzijde

- 40 1 t/m 11
- 41 12 t/m 17
- 42 18 t/m 26
- 43 27 t/m eind in deze week proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H1

November

- 44 30 t/m 37
- 45 38 t/m 43
- 46 Proefoverhoring + bespreking en eindoverhoring Hoofdstuk 2, 45 en 46
- 47 47 t/m 52

December

- 48 Op 3 dec St. Nicolaas iets heel anders, blz 53
- 49 Proefoverhoring + bespreking en eindoverhoring H3
- 50 Deze week vrijhouden voor achterstand weg te werken.
- 51 vakantie
- 52 vakantie

Januari

Week Bladzijde

- 1 55 t/m 61
- 2 Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H4, 63 t/m eind
- 3 Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H5, 67 t/m 69
- 4 70 t/m 74

Februari

- 5 Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H6, 76 t/m 78
- 6 79 en 80, proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H7
- 7 82 t/m 86
- 8 87 t/m eind in deze week proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H8

Maart

- 9 90 t/m 95
- 11 Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H9
- 12 97 t/m 99, Proefoverhoring en bespreking + eindoverhoring H10
- 13 Einde deel 1A start met deel 1B

